

Аліна МАСЛОВА,

orcid.org/0000-0002-1993-4837

кандидат педагогічних наук,

старший викладач кафедри іноземних мов

Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

(Мелітополь, Запорізька область, Україна) mav2429@gmail.com

Ольга ГОНЧАРОВА,

orcid.org/0000-0002-1084-7112

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов

Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

(Мелітополь, Запорізька область, Україна) goncharoo82@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Статтю присвячено вивченню термінологічної англомовної компетентності майбутніх фахівців психолого-педагогічного профілю, а саме студентів-магістрантів спеціальностей 053 «Психологія», 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта». Автори вказують, що термінологічна компетентність є невіддільною частиною мовно-професійної культури майбутніх психологів і педагогів. В основі формування термінологічної компетентності є знання англомовної термінологічної лексики й вміння грамотно й вільно використовувати її для професійних потреб. У статті надається бачення зарубіжних і вітчизняних науковців щодо тлумачення поняття «термінологічна компетентність», а також викладено авторське розуміння терміну. Мета статті полягає у визначенні поняття «іншомовна термінологічна компетентність», дослідженні наявного рівня її розвитку серед магістрантів вищезазначених спеціальностей. У ході дослідження було використано як теоретичні (аналіз наукової літератури з досліджуваної проблеми, зіставлення, синтез, узагальнення з метою визначення поняттєво-категоріального апарату окресленої проблеми), так і емпіричні (тестування, педагогічний експеримент, математико-статистична обробка одержаних даних) методи дослідження. Для проведення констатувального експерименту авторами розроблено критерії, рівні й показники розвитку термінологічної компетентності. Зважаючи на те, що виявлений рівень засвоєння іншомовного термінологічного матеріалу, а, відповідно, й рівень англомовної термінологічної компетентності здобувачів вищої освіти, досить низький, авторами запропоновані вправи для формування термінологічної компетентності майбутніх психологів і фахівців педагогічної галузі в процесі вивчення дисципліни «Англійська мова для академічного спілкування». Перспективним напрямом дослідження є проведення формувального експерименту щодо впровадження комплексу вправ, спрямованого на розвиток термінологічної компетентності студентів освітнього рівня Магістр, із подальшим аналізом отриманих результатів.

Ключові слова: термінологічна компетентність, англомовна психологічна й педагогічна термінологія, фахова лексика, іншомовна терміносистема, магістранти.

Alina MASLOVA,

orcid.org/0000-0002-1993-4837

Candidate of Pedagogical Sciences,

Senior Teacher at the Department of Foreign Languages

Bogdan Khmelnsky Melitopol State Pedagogical University

(Melitopol, Zaporizhzhia region, Ukraine) mav2429@gmail.com

Olga GONCHAROVA,

orcid.org/0000-0002-1084-7112

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Foreign Languages

Bogdan Khmelnsky Melitopol State Pedagogical University

(Melitopol, Zaporizhzhia region, Ukraine) goncharoo82@gmail.com

DEVELOPMENT OF TERMINOLOGICAL COMPETENCE OF THE FUTURE TEACHERS AND PSYCHOLOGISTS

The article presents the study of terminological English-language competence of future specialists in psychological and pedagogical specialties, namely Master's students majoring in 053 "Psychology", 012 "Preschool Education", 013 "Primary Education". The authors point out that terminological competence is an integral part of the linguistic and professional culture of future psychologists and teachers. The authors view the knowledge of English terminological vocabulary and the ability to use it competently and freely for professional purposes as a basis for the formation of terminological competence. The article provides analysis of foreign and domestic scholars' definition of the concept of "terminological competence", as well as the author's understanding of this term. The aim of the article is to define the concept of "foreign language terminological competence", to study the current level of its development among Master's students of the mentioned above specialties. Both theoretical methods (analysis of scientific literature on the issue, comparison, synthesis, generalization, definition of the conceptual and categorical apparatus of the issue) and empirical methods (testing, pedagogical experiment, mathematical and statistical processing of data) were used in the research. In order to conduct the ascertaining experiment, the authors developed the criteria, levels and corresponding indicators of Master's students' terminological competence development. The results of the experiment showed that the level of mastering foreign language terminology, and consequently Master's students' level of English terminological competence is quite low. So, the authors proposed a set of activities for the formation of terminological competence of future psychologists and teachers while doing the course "English for Academic Communication". Perspectives of the research include formative experiment on the implementation of a set of activities aimed at the development of the terminological competence of Master's students with further analysis of the obtained results.

Key words: *terminological competence, English psychological and pedagogical terminology, professional vocabulary, foreign language terminology system, Master's students.*

Постановка проблеми. Одним із найважливіших шляхів оновлення змісту сучасної іншомовної професійної освіти магістрантів у межах інтеграції України до європейського освітнього простору є розвиток їхньої термінологічної компетентності. Термінологічна компетентність є невіддільною частиною мовно-професійної культури майбутніх психологів і педагогів, оскільки знання англomовної термінологічної системи фаху й уміння грамотно й вільно використовувати її для професійних потреб сприяє успішній комунікації з іноземними колегами, допомагає ефективно розв'язувати професійні завдання, робить фахівця мобільним і конкурентоспроможним на світовому ринку праці. Удосконалення іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти в такому напрямі також приводить до розвитку вмінь сприйняття професійної інформації на слух, читання англomовної наукової літератури з психології та педагогіки, перекладу й реферування англomовних текстів за фахом, формування вмінь академічного письма англійською мовою, розширення словникового запасу термінологічної лексики й реалізації основних професійних функцій науковця-початківця.

Іншомовна фахова термінологія психолого-педагогічного профілю не є сталою. У зв'язку зі стрімким зростанням наукових досліджень у галузі психології та педагогіки вона постійно оновлюється та збагачується новими термінами й поняттями, які описують явища й процеси, що відбуваються в суспільстві. Сказане вище мотивує викладачів англійської мови на пошуки творчих

методів засвоєння подібної термінологічної лексики, а студентів – на систематичну й добре організовану роботу щодо зростання в особистісному й професійному напрямках. Саме тому проблема формування термінологічної компетентності майбутніх психолого-педагогічних кадрів у рамках вивчення дисципліни «Англійська мова для академічного спілкування» набуває актуальності як на теоретичному рівні, так і в практичних аспектах реалізації.

Аналіз досліджень. Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що проблему формування термінологічної компетентності фахівців різних галузей розглядали у своїх працях В. Авраменко, І. Власюк, І. Ворона (медична галузь), І. Глазирін (педагогічна галузь), Т. Денищич, А. Мезенцева (галузь політології), Л. Ритікова (біотехнологічна галузь), В. Тимкова, І. Харченко (юридична галузь), І. Хоменко, Я. Януш (економічна галузь) та інші. Проте відзначимо, що більшість подібних робіт присвячено дослідженню окресленої проблеми в рамках вивчення курсу української мови (за професійним спрямуванням), в той час, як формування іншомовної термінологічної компетентності здобувачів вищої освіти викладено не досить. Також зазначимо, що окремі філологічні аспекти вивчення англomовних галузевих терміносистем аналізували такі науковці, як А. Гапонова, В. Гарапко, М. Дяченко, О. Журба, І. Костікова, О. Кузнецов, О. Лемешко, К. Мулик, О. Рейда, Н. Стефанова, О. Філь, К. Фоменко, тоді як методичний аспект не отримав належної уваги.

Мета статті – схарактеризувати поняття іншомовної термінологічної компетентності, дослідити рівень її розвитку в магістрантів спеціальностей «Психологія», «Дошкільна освіта», «Початкова освіта», запропонувати вправи для формування термінологічної компетентності майбутніх психологів і фахівців педагогічної галузі в процесі вивчення дисципліни «Англійська мова для академічного спілкування».

Наведене дослідження поєднує як теоретичні методи (аналіз наукової літератури з досліджуваної проблеми, зіставлення, синтез, узагальнення з метою визначення поняттєво-категоріального апарату окресленої проблеми), так і емпіричні (тестування, педагогічний експеримент, математико-статистична обробка одержаних даних).

Виклад основного матеріалу. Як доводить практика, важливою умовою ефективної професійної діяльності фахівця психологічного профілю є його здатність налагоджувати професійну комунікацію з роботодавцем, клієнтами й колегами; грамотно аналізувати психічні явища, психофізіологічні процеси й механізми; розв'язувати актуальні завдання та практичні проблеми в умовах виконання психопрофілактичної, психодіагностичної, консультативної, корекційної роботи з різними категоріями громадян, установ та організацій; здійснювати психологічний супровід розвитку особистості, надання їй психологічної реабілітаційної допомоги; проводити науководослідну роботу, брати участь у конференціях, семінарах, з'їздах із публікацією тез і наукових статей (Фалько, 2018: 5–6). Професійна підготовка фахівців спеціальності «Дошкільна освіта» й «Початкова освіта» передбачає організацію освітнього середовища для дітей дошкільного й молодшого шкільного віку, в тому числі й дітей з особливими освітніми потребами, здійснення освітньо-виховної діяльності на основі сучасних наукових досягнень педагогічної теорії та практики (Шевченко, 2020: 6).

Успішне виконання таких обов'язків залежить від рівня сформованості термінологічної компетентності, який і вирізняє професіонала, здатного вільно орієнтуватися у виробничих питаннях, приймати незалежні рішення, пов'язані з власною професійною діяльністю, серед усіх інших фахівців (Власюк, 2015: 16). Тоді як низький рівень термінологічної компетентності заважає здобувачам вищої освіти адекватно сприймати, розуміти, інтерпретувати й аналізувати наукові тексти за спеціальністю та продукувати власні наукові повідомлення, відповідно, ґрунтовно засвоювати знання з фахових дисциплін.

Поняття «термінологічна компетентність» сучасні дослідники визначають таким чином. Р. Черновол-Ткаченко розглядає її як «свідоме вмотивоване вживання термінів у властивому їм значенні, закріпленому у відповідних термінологічних словниках» (Черновол-Ткаченко, 2019: 317). Дещо ширшим є трактування Т. Денищич, яка визначає термін як «здатність людини розуміти й породжувати професійні висловлювання в різноманітних соціально детермінованих ситуаціях із використанням фахової лексики й з урахуванням лінгвістичних і соціальних правил, яких дотримуються носії мови» (Денищич, 2012: 138). Схожим є визначення І. Ворони (здатність фахівця демонструвати належні особисті якості в ситуаціях професійного спілкування, мобілізуючи для цього знання фахової термінології) (Ворона, 2015: 186). Водночас Г. Ракшанова й І. Назаренко тлумачать термінологічну компетентність як «сформовану здатність влучно й доцільно використовувати фахові терміни під час виконання посадових обов'язків; набуті вміння та навички граматично правильно будувати речення та власний діалог, використовуючи водночас досвід, одержаний під час вивчення спеціальних дисциплін свого фаху у вищому навчальному закладі» (Ракшанов, Назаренко, 2018: 254). Отже, більшість науковців акцентують на тому, що термінологічна компетентність безпосередньо пов'язана зі здатністю доцільно й свідомо вживати наукову термінологію з власного фаху в ситуаціях професійного спілкування.

Термінологія є невіддільною частиною наукової мови, що свідчить про рівень прогресу в певній галузі. Вона є засобом вираження, зберігання та передачі наукових понять, який забезпечує формулювання проблем і наступність наукових знань (Томіленко, 2015: 5). Термінологія в галузі певної науки являє собою цілісну систему, в якій терміни, що позначають явища, поняття та предмети, використовуються для професійного й науково-теоретичного спілкування фахівців у цій сфері (Рейда, 2019: 79).

Термін своєю чергою точно й однозначно називає предмет, явище чи поняття та чітко розкриває його значення в науковій дефініції, що передбачає відсутність образних, експресивних, суб'єктивно-оцінних відтінків значення.

Існують декілька варіантів класифікації термінів психолого-педагогічної галузі. Наведемо найбільш загальні з них:

1) прості або однослівні терміни: anxiety – тривожність, aphasia – афазія, depression – депресія, fear – страх, habit – навичка, phobia – фобія,

readiness – готовність, skill – вміння, здатність, stress – стрес;

2) складні терміни, що містять дві лексеми й пишуться разом або через дефіс: age-appropriate – відповідний віку, cyberpsychology – кіберпсихологія, psychopathy – психопатія, self-esteem – самооцінка, task-oriented – орієнтований на виконання певного завдання;

3) терміни-словосполучення, що складаються з двох або більше компонентів: behavioural strategy – стратегія поведінки, bipolar disorder – біполярний розлад, blended learning – змішане навчання, rote memorization – механічне запам'ятовування, team building – командна робота, zone of proximal development – зона найближчого розвитку (Міщенко, 2017: 24).

Фахова термінологія англomовної психолого-педагогічної сфери являє собою складну систему загальнонаукових, міжгалузевих і спеціальних термінів. Це також сукупність лексичних засобів, що забезпечують спілкування в галузі психології та педагогіки. Тому вивчення такої лексики – це досить складний і систематично-послідовний навчальний процес, результатом якого є формування професіонала, здатного виражати думки іноземною мовою науково й творчо.

Іншомовна лінгвістична підготовка майбутніх психологів і педагогів дошкільної та початкової освіти починається на I–II курсах навчання в закладі вищої освіти, коли студенти навчаються читати, перекладати, аналізувати й реферувати англomовні тексти за фахом, формуючи водночас власний термінологічний мінімум. Достатній рівень володіння термінологічною лексикою також необхідний на старших курсах для імплементації англomовної наукової лексики в професійний контекст у процесі виконання як продуктивних, так і рецептивних видів мовленнєвої діяльності (проведення професійно орієнтованих дискусій, написання анотацій, тез доповідей, рефератів, опрацювання англomовних літературних джерел за спеціальністю).

У наведеному дослідженні перед нами постало завдання в результаті констатувального експерименту виявити рівень іншомовної термінологічної компетентності магістрантів, тобто відповісти на питання, чи готові студенти магістратури, які тільки-но розпочали своє навчання, читати й розуміти автентичний англomовний науковий текст за їх спеціальністю, що містить термінологічний матеріал фахового спрямування.

В експерименті взяли участь 90 магістрантів Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти Мелітопольського

державного університету імені Богдана Хмельницького спеціальностей 053 «Психологія», 012 «Дошкільна освіта» й 013 «Початкова освіта».

Для проведення експериментальної роботи було відібрано студентів, які щойно вступили до магістратури, але ще не розпочали навчання, а в попередні роки вивчали англійську мову за однокловою програмою та підручниками, що дозволило їм розвивати вміння професійного англійського мовлення за фахом.

З метою здійснення об'єктивної та водночас доступної для всіх магістрантів перевірки їх знань мовного матеріалу й умінь оперувати ними в процесі читання автентичних професійно зумовлених текстів англійською мовою нами були запроваджені такі критерії перевірки: мовний із показниками знання вивченого термінологічного матеріалу за фахом і мовленнєвий із показниками вміння зрозуміти іншомовний автентичний текст на психолого-педагогічну тематику. Оцінювання мовних знань і мовленнєвих умінь студентів відбувалося за чотирма рівнями – високим, достатнім, задовільним і низьким.

Мовний критерій відбивав рецептивні й репродуктивні знання вивченої термінологічної лексики за фахом, такої як autonomy, behavior, motivation, self-direction, key concept, psychological principle, self-study, student-centered learning та інші. Так, ми вважали, що рецептивні знання іншомовного термінологічного матеріалу відповідали високому рівню, якщо з 20 словосполучень і речень, що містили термінологію психологічної галузі, магістранти могли вірно перекласти з англійської мови рідною 20–18; достатньому рівню – 17–16; задовільному рівню – 15–12; низькому рівню – менше ніж 12.

Репродуктивні знання іншомовного термінологічного матеріалу відповідали високому рівню, якщо з 20 словосполучень і речень, що містили термінологію психологічної галузі, магістранти могли вірно перекласти з рідної мови англійською 20–17; достатньому рівню – 16–14; задовільному рівню – 13–10; низькому рівню – менше ніж 10.

Мовленнєвий критерій відбивав вміння читати й розуміти іншомовний автентичний текст на психолого-педагогічну тематику шляхом читання та виконання тестових завдань. Так, ми вважали, що рецептивні вміння досягали високого рівня, якщо з 25 одиниць основної смислової інформації, що містилась в автентичному тексті, магістранти виявили розуміння 25–23 одиниць; достатнього рівня – 22–18 одиниць; задовільного рівня – 17–12 одиниць; низького рівня – менше ніж 12 одиниць.

З метою організації експериментальної перевірки рецептивних і репродуктивних знань вивченої іншомовної термінологічної лексики за фахом було створено 20 лексичних карток, кожна з яких містила по 20 одиниць перевірного матеріалу. Термінологічні словосполучення та речення в кожній картці для перекладу з іноземної мови рідною та з рідної мови іноземною були абсолютно різними. Час виконання завдань регламентувався.

Для перевірки вмінь читання та розуміння автентичних англійських текстів за спеціальністю також було підготовлено оригінальну статтю "Play as You Learn: Gamification as a Technique for Motivating Learners" автора I. Glover (Glover, 2013) загальним обсягом 3 420 друкованих знаків (обсяг статті було логічно скорочено з метою економії часу учасників експерименту). Експериментальне завдання полягало в читанні цього тексту й виконанні тестових завдань до нього, спрямованих на розуміння прочитаного. Час виконання також регламентувався. По закінченні цього часу роботи збиралися в тому вигляді готовності, в якому вони були.

Аналіз результатів проведеної експериментальної роботи дав змогу стверджувати, що тільки 10 осіб, тобто 11,1% від загальної кількості магістрантів виявили високий рівень рецептивного володіння мовним матеріалом; 31 особа (34,4%) – достатній рівень; 36 осіб (40%) – задовільний рівень; 13 осіб (14,4%) – низький рівень.

Щодо результатів репродуктивного володіння вивченим мовним матеріалом, слід констатувати, що вони виявилися ще нижчими через труднощі в орфографії, а також семантизації наукових термінів і понять. Так, тільки 6 осіб, тобто 6,7% від загальної кількості магістрантів виявили високий рівень репродуктивного володіння мовним матеріалом; 19 студентів (21,1%) – достатній рівень; 42 особи (46,7%) – задовільний рівень; 23 студентів (25,5%) – низький рівень.

У результаті встановлено, що більшість учасників експерименту не володіє необхідними знаннями термінологічної лексики на психолого-педагогічну тематику, а отже, відчуватиме значні труднощі в процесі читання іншомовного автентичного тексту за фахом. Такий висновок було підтверджено в останній частині дослідження, де оцінювався рівень володіння рецептивними мовленнєвими вміннями випробуваних. За підсумками перевірки лише 5 осіб, тобто 5,5% від загальної кількості опитаних зрозуміли основний зміст іншомовної автентичної статті за фахом повністю та виявили високий рівень володіння рецептивними мовленнєвими вміннями; 14 осіб,

тобто 15,6% – достатній рівень; 29 осіб, тобто 32,2% – задовільний рівень; 42 особи, тобто більшість (46,7%) – низький рівень.

Проведена перевірка дозволяє зробити висновки, що рівень засвоєння іншомовного термінологічного матеріалу, а, відповідно, й рівень англійської термінологічної компетентності здобувачів вищої освіти, які тільки-но вступили до магістратури, досить низький. На думку авторів публікації, такі результати отримано через забування багатьох вивчених лінгвістичних явищ і фахової термінології, адже англійська мова на третьому й четвертому курсах навчання в закладі вищої освіти не вивчалась. Відповідно, в студентів магістратури виникли значні ускладнення щодо застосування на практиці наявних у них знань і вмінь.

Під час проведення констатувального експерименту також було виявлено типові труднощі, що виникали в учасників під час роботи з автентичним англійським текстом за фахом. До них відносимо труднощі в семантизації деяких термінів із галузі психології та педагогіки; труднощі в розумінні складних граматичних конструкцій, характерних для наукового дискурсу; недостатній обсяг знань фахової термінології англійською мовою, нерозуміння її сутності й особливостей вживання.

З метою усунення наведених труднощів пропонуємо застосовувати систематичне виконання диктантів-перекладів термінологічних одиниць і сполучень, регламентованих в часі вправ тренувального характеру, а також багаторазове вживання термінологічного матеріалу, що вивчається, в різних лінгвосемантичних варіаціях під час здійснення різноманітних видів мовленнєвої діяльності. Методично виправданим вважаємо також виконання вправ на розрізнення термінологічних одиниць, їх сполучуваність між собою, виправлення помилок. Наведемо приклади таких вправ.

1. Перекладіть наведені слова й словосполучення рідною мовою. Підготуйтеся до написання диктанту-перекладу з ними:

Curriculum implementation, method, cognition, to show empathy and care of biracial children, a set of interdisciplinary activities, literacy is the ability to read texts, instruction in social responsibility, project-based learning.

2. Роздумайте значення наведених термінів і термінологічних сполучень, складіть із кожним із них словосполучення:

Ability, active learning, empathy, student-centered teaching, emotional dimension, stages of development, motivation, self-regulation, attention, memory strategies.

3. Доберіть англomовні терміни до запропонованих дефініцій, складіть із кожним із них речення, які ілюструють їх вживання:

a) Distance between actual development and potential development of a child. Students learn through the guidance of more able peers.

б) A teaching strategy in which small teams, each with students of different level ability, use a variety of learning activities to improve their understanding of a subject.

в) Learners perform tasks and check themselves against the task sheet. The teacher provides task and criteria sheet, observes performance and use of criteria sheet, gives feedback on learners' actions.

4. Перекладіть наведені терміни англійською мовою, складіть мінідіалоги з їх використанням:

Гра, дистанційне навчання, діяльність, емпатія, засоби навчання, знання, психологічна готовність, стиль навчання.

5. Виправте помилки в наведених термінологічних словосполученнях:

Solving problem skills, communication competence, face-in-face interaction, interpersonal abilities, self-regulation skills, creativity thinking, peers teaching.

6. Прочитайте оригінальну англomовну статтю на психолого-педагогічну тематику й складіть до неї термінологічний словник.

7. Прокоментуйте твердження. Чи погоджуєтесь ви з наведеними висловами?

a) Prior knowledge does not affect students' learning.

б) Learning is based on context.

в) Clear, explanatory and timely feedback to students is important for learning.

8. Складіть усне повідомлення на психолого-педагогічну тематику, використовуючи професійну термінологію.

Відзначимо, що наведені приклади вправ, безперечно, сприятимуть формуванню термінологічної компетентності майбутніх фахівців психолого-педагогічного профілю, проте з метою досягнення максимальної ефективності їх виконання та високого ступеня систематизації термінологічного матеріалу пропонуємо об'єднати їх у комплекс вправ, що й стане перспективою наших подальших розвідок у цьому напрямі.

Висновки. Підбиваючи підсумок вище викладеному, необхідно зазначити, що в ході теоретичного аналізу наукових публікацій було виявлено, що більшість наукових робіт присвячено дослідженню окресленої проблеми в рамках вивчення курсу української мови (за професійним спрямуванням), в той час, як формування іншомовної (англomовної) термінологічної компетентності здобувачів вищої освіти викладено не досить. З метою проведення

констатувального експерименту щодо виявлення рівня іншомовної термінологічної компетентності студентів-магістрантів Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти Мелітопольського державного університету імені Богдана Хмельницького спеціальностей 053 «Психологія», 012 «Дошкільна освіта» й 013 «Початкова освіта» авторами було розроблено такі критерії: мовний (показники знання вивченого термінологічного матеріалу за фахом) і мовленнєвий (показники вміння зрозуміти іншомовний автентичний текст на психолого-педагогічну тематику). Оцінювання мовних знань і мовленнєвих умінь студентів відбувалося за чотирма рівнями – високим, достатнім, задовільним і низьким. Таким чином, аналіз результатів проведеної експериментальної роботи дав змогу стверджувати, що переважна більшість студентів мають достатній і задовільний рівні рецептивного володіння мовним матеріалом. Результати репродуктивного володіння вивченим мовним матеріалом виявилися ще нижчими через труднощі в орфографії, а також семантизації наукових термінів і понять. Таким чином, можна констатувати, що рівень засвоєння іншомовного термінологічного матеріалу, а, відповідно, й рівень англomовної термінологічної компетентності здобувачів вищої освіти, досить низький. Автори вбачають причину цього в тому, що англійська мова на третьому й четвертому курсах навчання в закладі вищої освіти не вивчалась, відповідно, студенти гіпотетично могли забути вивчені раніше лінгвістичні явища й фахову термінологію. Також у ході проведення експерименту було виявлено типові труднощів роботи з автентичним англomовним текстом за фахом. З метою усунення наведених труднощів автори пропонують застосовувати систематичне виконання диктантів-перекладів термінологічних одиниць і сполучень, регламентованих у часі вправ тренувального характеру, а також багаторазове вживання термінологічного матеріалу, що вивчається, в різних лінгвосеміологічних варіаціях під час здійснення різноманітних видів мовленнєвої діяльності. У статті наводиться перелік рекомендованих вправ на розрізнення термінологічних одиниць, їх сполучуваність між собою, виправлення помилок.

Перспективним напрямом дослідження є проведення формуального експерименту щодо впровадження комплексу вправ, спрямованого на розвиток термінологічної компетентності студентів освітнього рівня Магістр, спеціальностей 053 «Психологія», 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта» в рамках вивчення дисципліни «Англійська мова для академічного спілкування» з подальшим аналізом отриманих результатів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Власюк І.В. Формування професійно-термінологічної компетентності майбутніх бакалаврів економіки в процесі вивчення фахових дисциплін : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Вінниця, 2015. 265 с.
2. Ворона І.І. Термінологічна компетентність студентів-медиків: теоретичний аналіз ключових дефініцій. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія*. 2015. Вип. 43. С. 184–187. URL: file:///C:/Users/User/Desktop/Nzvdpu_pp_2015_43_44.pdf.
3. Денищич Т.А. Формування термінологічної компетентності майбутніх фахівців з політології. *Наукові праці. Педагогіка*. 2012. Вип. 197. Том 209. С. 137–142. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2012/209-197-26.pdf>.
4. Міщенко Н.А., Гут Н.В. Способи перекладу термінології сфери практичної психології та соціальної педагогіки. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/1012/1/pereklad_terminol_ped_sphrery.pdf.
5. Ракшанова Г.Ф., Назаренко І.Л. Формування фахової термінологічної компетентності у студентів. *Філологічні студії*. 2018. Вип. 17. С. 249–260. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/268530967.pdf>.
6. Рейда О.А., Івлева К.С., Гулієва Д.О. Теоретичні основи дослідження англійської термінології в галузі методики викладання іноземних мов. *Закарпатські філологічні студії*. Вип. 8. Том 2. С. 78–82. URL: http://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/2542/1/Teoretichni_osno.pdf.
7. Томіленко Л.М. Термінологічна лексика в сучасній тлумачній лексикографії української літературної мови. Івано-Франківськ : Фоліант, 2015. 160 с.
8. Царькова О.В., Фалько Н.М., Прокоф'єва О.О. Освітня програма «Психологія. Клінічна психологія» спеціальності 053 Психологія. Освітня кваліфікація – бакалавр з психології. Мелітополь, 2019. 26 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1cTLk96mzh46Cn764BzSI6o4-MASy7KA-/view>.
9. Черновол-Ткаченко Р.І. Формування термінологічної компетентності здобувачів вищої освіти спеціальності «Менеджмент». *Лінгвістичні дослідження : Збірник наук. праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди*. 2019. Вип. 50. С. 315–321. DOI: <https://doi.org/10.34142/23127546.2019.50.38>.
10. Фалько Н.М., Царькова О.В., Гузь Н.В. Освітньо-професійна програма «Психологія. Практична психологія» спеціальності 053 Психологія. Освітня кваліфікація – магістр психології. Мелітополь, 2018. 17 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1T3KVCbjfUivA93GYf_dHmex4p3ehZQqF/view.
11. Шевченко Ю.М., Дубяга С.М., Чорна В.В., Молодиченко В.В. Освітньо-професійна програма «Початкова освіта. Інклюзивна освіта» спеціальності 013 Початкова освіта. Освітня кваліфікація – магістр початкової освіти. Мелітополь, 2020. 23 с. URL: http://inst.mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/09/OP_Pochatkova-osvita_Inklyuzivna-osvita_2020.pdf.
12. Glover I. Play as you learn: gamification as a technique for motivating learners. *Proceedings of World Conference on Educational Multimedia, Hypermedia and Telecommunications / J. Herrington, A. Couros, V. Irvine (eds.)*. 2013. Chesapeake, VA, AACE, 1999–2008. URL: http://shura.shu.ac.uk/7172/1/glover_-_play_as_you_learn_-_proceeding_112246.pdf.

REFERENCES

1. Vlasjuk I.V. Formuvannia profesiino-terminolohichnoi kompetentnosti maibutnix bakalavriv ekonomiky v protsesi vyvchennia fakhovykh dystsyplin [Formation of professional-terminological competence of future bachelors of economics in the process of studying professional disciplines]: dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Ukr. Vinnytsia, 2015. 265 p. [in Ukrainian].
2. Vorona I.I. Terminolohichna kompetentnist studentiv-medykiv: teoretychnyi analiz kliuchovykh definitsii. [Terminological competence of medical students: theoretical analysis of key definitions]. Scientific papers of Mykhaylo Kotsubinsky State Pedagogical University. Pedagogy and Psychology. 2015. Issue 43. pp. 184–187. URL: file:///C:/Users/User/Desktop/Nzvdpu_pp_2015_43_44.pdf [in Ukrainian].
3. Denyshchych T.A. Formuvannia terminolohichnoi kompetentnosti maibutnix fakhivtsiv z politolohii. [Formation of terminological competence of future specialists in political science]. Scientific works. Pedagogy. 2012. Issue. 197. Chapter 209. pp 137–142. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2012/209-197-26.pdf> [in Ukrainian].
4. Mishchenko N.A., Hut N.V. Sposoby perekladu terminolohii sfery praktychnoi psykholohii ta sotsialnoi pedahohiky. [Methods of translating terminology in the field of practical psychology and social pedagogy]. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/1012/1/pereklad_terminol_ped_sphrery.pdf [in Ukrainian].
5. Rakshanova H.F., Nazarenko I.L. Formuvannia fakhovoi terminolohichnoi kompetentnosti u studentiv. [Formation of professional terminological competence of students]. Philological Studios. 2018. Issue. 17. pp. 249–260. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/268530967.pdf> [in Ukrainian].
6. Reida O.A., Ivlieva K.S., Huliieva D.O. Teoretychni osnovy doslidzhennia anhlomovnoi terminolohii v haluzi metody vykladannia inozemnykh mov. [Theoretical bases of research of English terminology in the field of methods of teaching foreign languages]. Zakarpattia Philological Studios. Issue. 8. Chapter 2. pp. 78-82. URL: http://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/2542/1/Teoretichni_osno.pdf [in Ukrainian].
7. Tomilenko L.M. Terminolohichna leksyka v suchasni tлумачnii leksykohrafii ukrainskoi literaturnoi movy. [Terminological vocabulary in modern explanatory lexicography of the Ukrainian literary language]. Ivano-Frankivsk: Foliant, 2015. 160 p. [in Ukrainian].
8. Tsarkova O.V., Falko N.M., Prokofieva O.O. Osvitnia prohrama «Psykholohiia. Klinichna psykholohiia» spetsialnosti 053 Psykholohiia. Osvitnia kvalifikatsiia – bakalavr z psykholohii. [Curriculum Psychology. Clinical Psychology specialty

053 Psychology. Educational qualification – Bachelor of Psychology]. Melitopol, 2019. 26 p. URL: <https://drive.google.com/file/d/1cTLk96mzh46Cn764BzSI6o4-MASy7KA-/view> [in Ukrainian].

9. Chernovol-Tkachenko R.I. Formuvannia terminolohichnoi kompetentnosti здобувачів вищої освіти спеціальності “Management”. Lihvistychni doslidzhennia. [Formation of terminological competence of higher education students majoring in “Management”. Linguistic research]. Proceeding of scientific materials of H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University. 2019. Issue. 50. pp. 315-321. DOI: <https://doi.org/10.34142/23127546.2019.50.38> [in Ukrainian].

10. Falko N.M., Tsarkova O.V., Huz N.V. Osvitno-profesiina prohrama “Psykhohiia. Praktychna psykhohiia” spetsialnosti 053 Psykhohiia. Osvitnia kvalifikatsiia – mahistr psykhohiia. [Curriculum Psychology. Practical Psychology specialty 053 Psychology. Educational qualification – Master of Psychology.]. Melitopol, 2018. 17 p. URL: https://drive.google.com/file/d/1T3KBCbjfUivA93GYf_dHmex4p3ehZQqF/view [in Ukrainian].

11. Shevchenko Yu.M., Dubiaha S.M., Chorna V.V., Molodychenko V.V. Osvitno-profesiina prohrama “Pochatkova osvita. Inkliuzyvna osvita” spetsialnosti 013 Pochatkova osvita. Osvitnia kvalifikatsiia – mahistr pochatkovoї osvity. [Educational and professional program “Primary education. Inclusive education” specialty 013 Primary education. Educational qualification – Master of Primary Education]. Melitopol, 2020. 23 p. URL: http://inst.mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/09/OP_Pochatkova-osvita_Inklyuzyvna-osvita_2020.pdf [in Ukrainian].

12. Glover, I. (2013). Play as you learn: gamification as a technique for motivating learners. In: HERRINGTON, Jan, COUROS, Alec and IRVINE, Valerie, (eds.) Proceedings of World Conference on Educational Multimedia, Hypermedia and Telecommunications 2013. Chesapeake, VA, AACE, 1999-2008. URL: http://shura.shu.ac.uk/7172/1/glover_-_play_as_you_learn_-_proceeding_112246.pdf.